

Source :

สยามรัฐ

Date :

18 ก.ค. 2548

Page :

๘

No :

48367978

'สมเด็จพระยา'แม่ฟ้าหลวงของปวงชน

พระบารมี ปกเกล้า

๘ ■ ดร.สุกัญ สืบยะชาติ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2443 ในครอบครัวสามัญชน ทรงมีพระนามเดิมว่า "สังวาลย์" มีพระชนกชื่อชู และพระชนนีชื่อคำ เมื่อทรงสำเร็จการศึกษาสายสามัญทรงศึกษาต่อในโรงเรียนแพทย์ผดุงครรภ์ และพยาบาลแห่งศิริราช ต่อมาพระองค์ทรงได้รับพระราชทานทุนจากสมเด็จพระศรีสวรินทราบไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา และได้ทรงมีโอกาสเข้าเฝ้าสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลอลุลยเดชกรมขุนสงขลานครินทร์ และได้เข้าพิธีอภิเษกสมรส ณ วัดสระเปตุม เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2463 พระนามที่เรียกขานกันในเวลานั้นคือ หม่อมสังวาลย์ มหิตล ณ อยุธยา

เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. 2472 ขณะนั้น "หม่อมสังวาลย์" มีพระชนมายุ 29 พรรษา ต้องรับพระภาระในการเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดาโดยลำพังพระองค์เดียว

ในปี พ.ศ. 2477 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสละราชสมบัติ รัฐสภาได้มีมติอัญเชิญพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาภรณ์หมิตล เสด็จขึ้นสืบราชสมบัติ พระองค์จึงทรงได้รับการถวายพระนามเป็น "สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์"

ในด้านการอบรมเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดา สมเด็จพระยาทรงมีพระปณิธานอันแน่วแน่ที่จะสืบทอดเจตนารมณ์ของสมเด็จพระบรมราชชนก สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์ พระองค์ทรงมีความมุ่งมั่นในพระหทัยว่า การที่จะทำความดีให้แผ่นดินได้จริง "จะต้องอบรมเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดาให้เป็นคนดี" สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงอบรมเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดาโดยทรงให้ความรัก ความอบอุ่นและใช้เหตุผล ทรงสืบทอดความรักในอิสริภาพของพระองค์ด้วยการอบรมเลี้ยงดู

แบบประชาธิปไตย การบริโภคด้วยปัญญาและ
ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพุทธะ โดยทรง
เป็นแบบอย่างที่ดี อยู่บนพื้นฐานของความรัก
ความอบอุ่นและเหตุผลอยู่เสมอ คุณแม่ลัย
ชุตินันท์ พระพี่เลี้ยงกล่าวว่า “ทรงเป็นทั้งพ่อและ
แม่ที่ให้ความอบอุ่นและดูแลพระโอรสและ
พระธิดาด้วยพระองค์เอง”

ในด้านสุขอนามัย สมเด็จพระศรีนคริน-
ทรบรมราชชนนี ทรงสนพระราชหฤทัยในเรื่อง
สุขภาพของประชาชนตลอดมา ดังเห็นได้จาก
การที่พระองค์ท่านได้มีพระมหากรุณาธิคุณก่อ
ตั้งหน่วยแพทย์อาสาเคลื่อนที่ในพระองค์ขึ้นที่
จังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรก พระราชทานนามว่า
“แพทย์อาสาสมเด็จพระราชชนนี” มีอักษรย่อว่า
พอ.สว. ซึ่งมีทันตแพทย์ พยาบาล เภสัชกร และ
ประชาชนในสาขาวิชาชีพอื่นๆ ร่วมเป็นอาสาสมัคร
ในการให้บริการรักษาประชาชนที่มีปัญหาป่วยไข้
และอยู่ห่างไกลสถานพยาบาล ตั้งแต่ปี 2512
จนถึงปัจจุบัน

สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงรับพระราช
ภาระในด้านยา เครื่องใช้ ตลอดจนพาหนะ

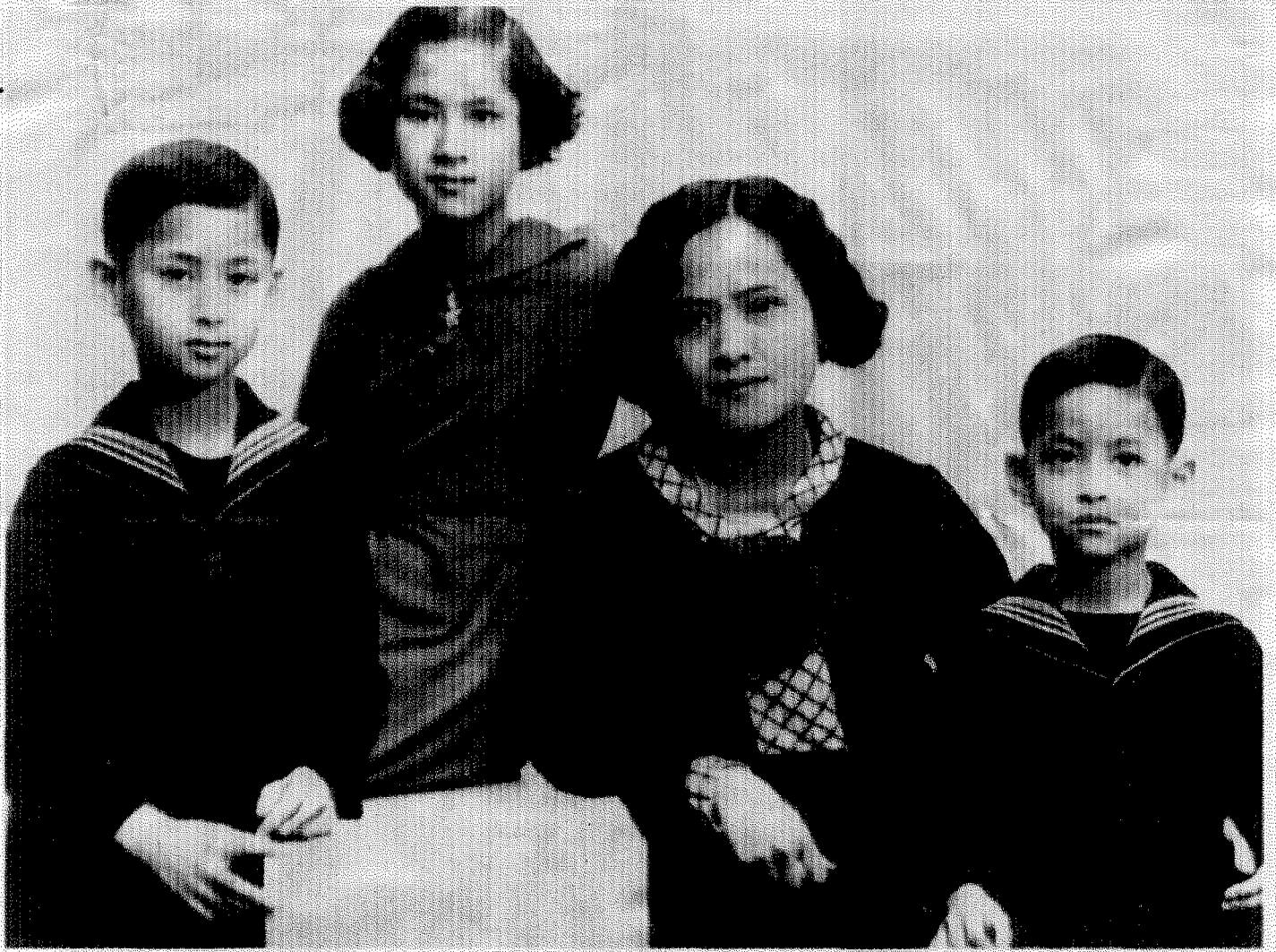
ในพ.ศ.2517 สมเด็จพระบรมราชชนนี
โปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนเริ่มแรก 1 ล้านบาท
จัดทะเบียนหน่วยแพทย์อาสาเป็น “มูลนิธิแพทย์
อาสาสมเด็จพระศรีนครินทรบรมราชชนนี”
เพื่อให้การดำเนินงานของพอ.สว. มีรากฐานมั่นคง
และสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง ทรง
เป็นนายกาภิวัตติมศักดิ์ด้วยพระองค์เอง ทรง
จัดหาและส่งเสริมให้มีแพทย์และเจ้าหน้าที่อาสา
สมัครทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปฏิบัติงาน
ช่วยเหลือให้การรักษา ป้องกันส่งเสริม และ
ฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชนและเจ้าหน้าที่
ในท้องถิ่นทุรกันดารทางไกลทางคมนาคม
ตลอดจนจัดให้มีการรักษาพยาบาลผู้ป่วยในท้อง
ถิ่นทุรกันดาร โดยการส่งการรักษาทางเครื่องบิน
สื่อสาร

สมเด็จพระศรีนครินทรบรมราชชนนี
ทรงสนพระราชหฤทัยการบริการทันตกรรมเป็น
พิเศษเป็นที่ประจักษ์ว่าสมเด็จพระศรีนคริน-
ทรบรมราชชนนีทรงเป็นผู้ริเริ่มให้บุคลากรทาง
ทันตสาธารณสุขได้ตระหนักถึงทันตสุขภาพของ
ประชาชนชาวไทย รวมถึงการเสียสละความสุข

สำหรับใช้ในการเดินทางและยังพระราชทานเงิน
เป็นค่าอาหารกลางวันสำหรับคณะที่เดินทางไป
ปฏิบัติงานทุกคน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการรักษา
พยาบาลทุกอย่าง

ส่วนตน เพื่อบรรเทาทุกข์ของผู้มีปัญหาทาง
ทันตกรรมพระองค์ท่านเป็นผู้ให้กำเนิดทันตแพทย์
อาสา ซึ่งสามารถบำบัดปัญหาทางทันตกรรมแก่
ประชาชนอย่างมากมายนับแต่เริ่มก่อตั้งมูลนิธิ

สมแล้วที่พระองค์ทรงได้รับการถวายสมัญญานามว่า "พระมารดาแห่งการทันตแพทย์ไทย"

องค์การอนามัยโลกได้ตระหนักถึงพระราชภารกิจอันยิ่งใหญ่ที่น่าับการที่ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยตลอดระยะเวลาเกือบหนึ่งศตวรรษแห่งพระชนม์ชีพจึงเห็นสมควรขอพระราชทานพระราชวโรกาส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย "เหรียญทองแห่งสุขภาพดีถ้วนหน้า" แต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นพระองค์แรกในประวัติศาสตร์ขององค์การอนามัยโลก

ในด้านการศึกษา การเสด็จประพาสหัวเมืองทรงเยี่ยมตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนใน พ.ศ.2507 เป็นเหตุให้สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงพบเห็นสภาพการขาดแคลนโรงเรียนสำหรับเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และได้ทรงทราบถึงความจำเป็นของโครงการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนที่อยู่ห่างไกลการคมนาคมด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตาต่อเยาวชนเหล่านั้น สมเด็จพระบรมราชชนนีจึง

ทรงรับโครงการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลการคมนาคมไว้ในพระอุปถัมภ์ในปลาย พ.ศ.2507 ได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ และเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลแก่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อนำไปจัดสร้างโรงเรียน อีกทั้งยังได้ทรงชักชวนผู้ที่มีฐานะดีให้ช่วยสนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียนเป็นจำนวนถึง 185 แห่ง ระหว่าง พ.ศ.2507-2524 คิดเป็นเงิน 10,910,735.60 บาท ในจำนวนโรงเรียนพระราชทาน 185 แห่งนี้ เป็นโรงเรียนที่สร้างจากพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ 29 แห่ง ด้วยพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมราชชนนีทำให้ชาวเขาและประชาชนที่อยู่ห่างไกลรัฐหนังสือไทยชนบทธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย และมีสำนึกว่าเป็นคนไทย

ตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ นอกจากทรงเลี้ยงพระราชธิดาและพระราชโอรสที่เปี่ยมไปด้วยทศพิธราชธรรมแล้ว พระองค์ได้ทรงงานเพื่อปวงชนชาวไทยโดยแท้จริง ด้วยทรงมีพระ-

ราชหฤทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตา ทรงอุทิศพระองค์เพื่อช่วยราษฎร ทรงขึ้นเขาลงห้วยเพื่อดูแลทุกข์บำรุงสุขไปยังพื้นที่ชายแดนตั้งแต่เหนือจรดใต้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ แพทย์ทางวิหยา โครงการรักษาโรคเฉพาะทาง โครงการสาธารณสุข พอ.สว.ทุนอุดหนุนการวิจัย ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และโครงการเฉพาะกิจพัฒนาออยตุง เป็นต้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เฉลิมพระอิสริยยศเป็นที่ "สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี" เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2513

สมเด็จพระเจ้าเสด็จสวรรคต ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2538 สิริพระชนมพรรษาได้ 94 พรรษา 7 เดือน 28 วัน

ปีนี้เป็นปีที่ 10 แห่งการเสด็จสวรรคตของสมเด็จพระเจ้า แต่พระราชกรณียกิจทั้งหลายทั้งปวงที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตาของพระองค์ ยังส่งผลให้ปวงชนชาวไทยทุกภูมิภาคมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตราบจนทุกวันนี้